

Matkailijoilla on paljon vaikutusvaltaa siihen, miten he vaikuttavat matkailukohteen ympäristöön, talouteen ja kulttuuriin. Nyrkkisääntönä on, että vastuullinen matkailija ei tee lomalla mitään, mitä ei tekisi kotonaan. Esimerkiksi lomakohteiden rannoille on turha viskata jäätelöpaperia, ellei sitä heittäisi omalle takapihalleenkaan.

Tässä esitteessä on vinkkejä kestäväan matkailuun. Ota esite mukaan matkalle muistin virkistämiseksi.

Kohteen valinta

- Sinisellä planeetallamme on paljon nähtävää, mutta niin on Suomessakin
- Lue kriittisesti matkanjärjestäjien kohdekuvauksia ja hanki muista lähteistä lisätietoa
- Kysy, onko matkakohteesta tehty ympäristöluokitus ja valitse kestävin vaihtoehto
- Matkusta mieluummin harvoin pidemmäksi aikaa kuin usein lyhyeksi aikaa (ehdit myös tutustua kohteeseen paremmin)
- Matkustamalla sesonkiajan ulkopuolella tasoitat kohteeseen ja sen lähiympäristöön kohdistuvaa rasitusta
- Suosi matkanjärjestäjiä, jotka ottavat kestäväan kehityksen huomioon toiminnassaan
- Jos matkanjärjestäjä ilmoittaa osallistuvansa esimerkiksi alkuperäiskansojen suojeluun, kysele tarkemmin, millä keinoin niitä suojellaan
- Tutustu etukäteen kohteeseen luontoon ja kulttuuriin

Liikkuminen kohteeseen ja kohteessa

- Mukauta paikan päällä kulkumuoto, palvelutaso ja matkaohjelma paikallisiin ympäristöolosuhteisiin soveltuviksi
- Suosi lentoyhtiöitä, joilla on asianmukaiset ympäristöohjelmat ja tee päästöhyvitys
- Jos ykkösluokan istuimet ovat turistiluokkaa

- suurempia, siellä istuminen ei ole ympäristöystävällisin vaihtoehto, sillä koneeseen mahtuu vähemmän matkustajia
- Suosi juna ja rahtilaivoja, sillä juna on moottoriajoneuvoista ympäristöystävällisin kulkuväline ja hidas laiva kuluttaa vähemmän polttoainetta matkustajakilometriä kohti kuin nopea laiva
- Kävelen ja pyöräillen saat liikuntaa ja näet maisemia yksityiskohtaisemmin
- Suosi julkista liikennettä
- Jos ajat, valitse ympäristöystävällinen ajoneuvo ja aja taloudellisesti
- Tutustu jokamiehenohjeisiin ja noudata niitä luonnossa liikkuessasi

Majoittuminen

- Suosi ympäristöystävällisiä ja paikallisomisteisia hotelleja sekä muita vastaavia majoitusliikkeitä

Käyttäytyminen

- Toisen kulttuurin ymmärtämisen lähtökohtana on aina oman kulttuurin tiedostaminen
- Ole kärsivällinen, tunnista ennakkoluulot ja stereotyyppiset oletukset sekä kohtaa erilaisuus ja vieraat asiat avoimin mielin
- Tutustu etenkin pukeutumiseen, ruokailuun, tinkimiseen ja ihmisten vuorovaikutukseen liittyviin sääntöihin
- Kunnioita paikallisten yksityisyyttä ja käytä alkoholia kohtuullisesti
- Ethän mene liian lähelle eläimiä tai häiritse eläimiä osoittelemalla, huutelemalla ja salamavalloilla

Veden ja energian kulutus

- Juo hanavettä aina, kun mahdollista
- Voit hankkia hanaan vettä puhdistavan filterin
- Vältä turhaa veden valuttamista
- Pyyhkeitä ja lakanoita ei tarvitse vaihdattaa päivittäin
- Mene kylvyn sijasta pikasuihkuun
- Poistuessasi huoneesta yli 10 minuutiksi, sammuta valot
- Ota laturit pois sähköpistokkeesta
- Pese pyykkiä täydellä koneella
- Tuuleta tehokkaasti ja nopeasti läpivedolla, mikäli

- mahdollista; älä jätä ikkunaa edes raolleen päiväksi
- Verhot ja kaihtimet suojaavat auringon paahteelta ja tuuletus varjon puolelta tuo viileää ilmaa sisätiloihin
- Ilmoita henkilökunnalle, jos huoneessa on turhan lämmin, ikkunoiden ja ovien tiivistys on huono, patteri/termostaatti eivät toimi tai hana/wc-istuin vuotaa (Muista kuitenkin, että kaikissa paikoissa ei ole koneellista ilmanjäähdytystä, sillä se kuluttaa paljon energiaa)

Jätteet

- Pyyri aina minimoimaan jätteesi ja kierrätä, mikäli kohteessa on järjestetty jätteiden lajittelu
- Suosi vähänpakattuja tuotteita ja suunnittele niin ruoka- kuin kulutustavaraostokset huolellisesti
- Ongelmajätteet, kuten käytetyt paristot, kannattaa tuoda takaisin Suomeen, jos niille ei ole kohteessa järjestetty keräystä
- Laita tupakan tumpit maan sijaan tuhkakoppiin
- Ethän roskaa tai jätä luontoon turhia jälkiä

Ruokailu

- Ruokaile paikallisissa ravintoloissa, käy ruokaostoksilla toreilla, syö lähi- ja sesonkiruokaa ja suosi luomutuotteita
- Ostamalla tuotemerkkejä, joita et tunne, raha päättyy todennäköisemmin kohdemaahan

Ostokset

- Osta Reilun kaupan, kierrätys- ja ympäristöystävällisistä materiaaleista valmistettuja vaatteita ja paikallisten itsensä valmistamia käsitöitä sekä muita tuotteita
- Jätä ostamatta matkamustoksi tai tuliaisiksi uhanalaisista lajeista tehtyjä tuotteita; uhanalaisten kasvien ja eläinten maasta vienti/maahan tuonti on laitonta
- Lomalle kuin lomalle voi ottaa mukaan kangaskauppakkasin sekä retkiastiat
- Kuten aina, osta vain tarpeeseen ja vältä impulssios-toksia
- Korvaa fyysiset tuotteet palveluilla

Aktiviteetit

- Vieraillemalla kansallis- ja luonnonpuistoissa lisää

- niiden suojelemisen tärkeyttä
- Jos lähdet sukellus-, snorklaus- tai muille retkille, mieti mistä ostat retken eli kuka hyötyy rahoista
 - Suosi paikallisia oppaita ja sukelluskouluttajia
 - Kysy retkillä, miten retket tukevat luonnonsuojelua ja paikallisväestöä. Jos kyseessä on suojelalue, kysy, mihin suojelualuemaksuista saatavia rahoja käytetään
 - Ethän kerää tai kosketa koralleja tai poimi mukaasi kasveja, joita et tunne tai joiden tiedät olevan uhanalaisia
 - Jos sinulle tarjotaan tilaisuutta tulla valokuvatuksi simpanssin, leijonanpennun tai muun eksoottisen kumppanin kanssa maksua vastaan, jätä väliin; valokuvaajien eläimet ovat usein huumattuja, eikä niiden elinoloissa-kaan ole kehumista
 - Mikäli matkakohteessa järjestetään ratsastusta aaseilla, hevosilla, kameleilla tai joillakin muilla eläimillä, katso eläinten kuntoa ennen kuin päätät, menetkö mukaan

Palautteenanto

- Mitä useammat matkailijat vaativat ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä matkanjärjestäjiltä, sitä kannattavampaa yrittäjien on järjestää matkoja, jotka ottavat kestävä kehityksen huomioon
- Anna monipuolista palautetta ja muista, että myös kiitos on palautetta

Lomaterveisin,
Ympäristösuunnittelija Heidi Mäki-Ullakko
ja Suomen Kuluttajaliitto

Hyödyllisiä linkkejä:

Valtion ympäristöhallinto
www.ymparisto.fi > Minä ja ympäristö > Liikkuminen luonnossa

Mökkeilyöille
www.ymparisto.fi > Minä ja ympäristö > Mökki-teemasivusto

Jokamiehenoikeudet
www.ymparisto.fi > Minä ja ympäristö > Liikkuminen luonnossa > Jokamiehenoikeudet

Veneilyöille
www.pidasaanistosiistina.fi/
www.ymparisto.fi > Minä ja ympäristö > Liikkuminen luonnossa > Veneily

Päästöhyvitys
www.atmosfair.de
www.lentomaksu.fi/maksa_lentomaksu.html
myclimate.myclimate.org
www.greenseat.com

Eettisen autoilijan muistilista
www.eettinervalinta.fi/autot_ja_autoilu

WWF
www.wwf.fi/ymparisto/ekomatkailu/

Uhanalaiset lajit
www.ymparisto.fi > Minä ja ympäristö > Kasvien ja eläinten kauppa, tuonti ja vienti

Kuluttajavirasto
www.kuluttajavirasto.fi > Eko-ostaja > Matkailu

Reilun matkailun yhdistys
www.reilumatkailu.fi

Suosi Ekoa
www.suosiekoa.fi > Matkailu

The Global Sustainable Tourism Criteria
www.sustainabletourismcriteria.org

The International Ecotourism Society (TIES)
www.ecotourism.org

The Tour Operators' Initiative for Sustainable Tourism Development
www.toinitiative.org/index.php

Muita

Suomen Kuluttajaliitto
www.kuluttajaliitto.fi

Energian, materiaalien ja veden käyttö
www.tts.fi/kodinenergiaopas
www.motiva.fi

Kirjavinkki

Vastuullisen matkailijan käsikirja
- Heidi Kalmani ja Katu Kelola -

KESTÄVÄSTI LOMALLA

SUOMEN
KULUTTAJA-
LIITTO